

ผลกระทบจากละครซีรีส์ ที่มีต่อทัศนคติและพฤติกรรมวัยรุ่น

ในช่วง 3-4 เดือนที่ผ่านมา ประเทศไทยมีปรากฏการณ์นักเรียนวัยรุ่นชมละครซีรีส์สะท้อนวัยรุ่นที่เผชิญปัญหาในวัยเรียน เรื่อง "ออร์โมนวัยว้าวุ่น" ซึ่งผู้ชมส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่อยู่ในวัยเรียน และอาจมีผลกระทบต่อเขาได้ อันเกิดจากความกังวลเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อในวัยรุ่นหลายด้าน เช่น ด้านความรุนแรง ด้านพฤติกรรมทางเพศ ด้านการใช้ภาษา ด้านการใช้สารเสพติด และด้านค่านิยมและความเชื่อ ความเชื่อและทัศนคติที่ผิดและอาจส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่นได้

การทำวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อศึกษาอิทธิพลของการชมละครซีรีส์ "ออร์โมน วัยว้าวุ่น" ต่อทัศนคติและพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น โดยการสำรวจนักเรียน 919 คนจากโรงเรียนสหศึกษา 3 แห่ง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อายุเฉลี่ย 15.3 ปี หรือร้อยละ 83.7 ได้รับชมละครซีรีส์นี้เฉลี่ย 10 ตอน จาก 12 ตอน ซึ่งลำดับเหตุผลที่รับชม 5 อันดับแรกได้ดังนี้ รับชมเพื่อรู้ไว้ป้องกันปัญหา (ร้อยละ 58.4) รับชมเพื่อรู้ไว้แก้ปัญหา (ร้อยละ 56.8) เพื่อความสนุกสนาน (ร้อยละ 56.8) ไม่ตกเทรนด (ร้อยละ 41.1) และ ติดตามดาราที่ชอบ (ร้อยละ 35.2)

ทัศนคติที่พบจากการศึกษา พบว่า เฉพาะกลุ่มที่รับชมละคร มีคะแนนทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ 4 ด้าน คือ

- 1) การใช้ถ้อยคำอย่างเหมาะสมทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็น
- 2) ครอบครัวใกล้ชิด อบอุ่นป้องกันปัญหาในวัยรุ่นได้
- 3) วัยรุ่นมีความสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยดี
- 4) เมื่อจำเป็นต้องหาคำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ วัยรุ่นมักหาคนช่วยได้เสมอ

จากข้อสังเกตพบว่า วัยรุ่นคิดว่าพ่อแม่ผู้ปกครองมักไม่เข้าใจวัยรุ่น และเห็นว่าครูเข้าใจวัยรุ่น ทั้งนี้ จากการสังเกตข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงพบว่า วัยรุ่นชายมีพฤติกรรมเสี่ยงโดยรวมมากกว่าวัยรุ่นหญิง วัยรุ่นที่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ใช้ถ้อยคำอย่างเหมาะสมทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 36.7-39.8 มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ ร้อยละ 8.8-10.1 มีพฤติกรรมความรุนแรงทางวาจา ร้อยละ 45.8-58.7 มีการใช้ความรุนแรงทางกาย ร้อยละ 14.6-18.2 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างใช้การถ่ายคลิปประจานผู้อื่น ซึ่งเป็นการใช้ความรุนแรงทางไซเบอร์ ร้อยละ 6.8-7.0 วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์เพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน ร้อยละ 4.7 ถึง 5.5 นอกจากนี้ในกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมแสดงความชอบ รักใคร่ เพศเดียวกัน ร้อยละ 16.5-17.7 กลุ่มตัวอย่างได้รับคำแนะนำจากผู้ปกครอง

ครู และเพื่อน โดยได้รับคำปรึกษาจากเพื่อนมากที่สุด ร้อยละ 81.4-89.4 และมียุทธวิธีอย่างที่มีการใช้ยาเสพติดร้อยละ 5.0-5.3

เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงของกลุ่มที่รับชมและไม่รับชมละครซีรีส์โดยรวมเกี่ยวกับการดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ สารเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน พฤติกรรมรักเพศเดียวกัน การใช้ความรุนแรงทางกายและทางวาจา ไม่พบความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังชมละครซีรีส์อย่างมีนัยสำคัญ แต่เมื่อวิเคราะห์กลุ่มที่รับชมละครซีรีส์ จำแนกเพศ พบว่า เพศชายมีพฤติกรรมเสี่ยงเปลี่ยนแปลงหลังดูละครเพิ่มสูงขึ้นกว่าวัยรุ่นหญิงอย่างมีนัยสำคัญ

จึงมีแนวทางที่เป็นข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1) ควรมีการศึกษาติดตามผลของการรับชมซีรีส์ต่อการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติและพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นในระยะยาว

2) จากข้อดีที่ได้รับชมซีรีส์ มีผลต่อทัศนคติของวัยรุ่นทาง

บวกต่อการใช้อย่างเหมาะสมเมื่อมีเพศสัมพันธ์ เป็นการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการเห็นความสำคัญของครอบครัว เชื่อในการตัดสินใจของตน และมั่นใจว่ามีคนช่วยเมื่อตนมีปัญหา เป็นสิ่งที่เสริมกลไกการแก้ปัญหาของวัยรุ่น ควรสนับสนุนการใช้สื่อเชิงสร้างสรรค์ ที่ครูและผู้ปกครองควรทำความเข้าใจนำไปประยุกต์ใช้ในการทำความเข้าใจและพูดคุยกับวัยรุ่น

3) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่อิทธิพลของสื่อต่อวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงเพิ่มเติม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพิ่มการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับวัยรุ่น โดยคำนึงถึงความแตกต่างของเพศในการตอบสนองต่อการนำเสนอของสื่อ

4) ปัจจุบันยังไม่มีกระบวนการตรวจสอบความเหมาะสมของสื่อในอินเทอร์เน็ตที่ชัดเจน ทำให้สื่อละครและหนังที่อาจไม่เหมาะสมกับวัยรุ่นอายุต่าง ๆ ไม่ได้รับการตรวจสอบเหมือนการเผยแพร่ในช่องทางโทรทัศน์สาธารณะ จึงควรมีกำหนดกลไกที่ชัดเจนมากขึ้นในอนาคต

แม้ผลจากการศึกษาหลังการรับชมซีรีส์นี้ จะมีคำตอบแสดงให้เห็นทั้งในทางบวกและทางลบต่อรูปแบบการใช้ชีวิตในสังคมของวัยรุ่นไทยยุคใหม่ แต่สิ่งที่น่าภาคภูมิใจของวัยรุ่นไทยยุคนี้ก็คือ การปรับเปลี่ยนตัวเองต่อสถานการณ์ในสังคมที่ตนเองอยู่ได้เป็นอย่างดี และมีความเข้าใจในปัญหา ทำให้วัยรุ่นรู้จักการป้องกันและปรึกษาเรียนรู้กับคนในครอบครัวมากขึ้น

ศ.ดร.จุฬา ภูไพบูลย์

ประธานร่วมหลักสูตรปริญญาเอก ปรัชญาคุณบัณฑิต

(สาขาการพยาบาล โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล)